

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת פנינה תמנו

פ/4784/25

הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון – איסור פיטורים של בן משפחה בשנת השכול הראשונה), התשפ"ד–2024

1. הוספת סעיף 33ב. בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"י–1950¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 33א יבוא :

33ב. (א) לא יפטר מעסיק עובד שהוא בן משפחה של חייל שנספה במערכה, לרבות ארוסה של החייל, במהלך השנה הראשונה לנפילתו, ולא יוציאו לחופשה ללא תשלום במהלך השנה כאמור, אלא בהיתר מאת ועדת תעסוקה כמשמעותה בחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התשי"ט–1949, שניתן על יסוד נימוקים המתירים לפטר נכה מלחמה מכוח תקנות על פי סעיף 31 לאותו חוק; הוראות סעיף זה יחולו הן על עובד קבוע והן על עובד ארעי או זמני ובלבד שהעובד עבד אצל אותו מעסיק או באותו מקום עבודה ששה חדשים לפחות.

(ב) היה המעסיק קבלן כוח אדם כהגדרתו בסעיף 1 לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו–1996 (בסעיף קטן זה – חוק קבלני כוח אדם), והעובד הועסק אצלו בפועל במשך שישה חודשים לפחות יחולו גם הוראות אלה :

(1) יראו, לענין סעיף קטן (א), גם הפסקה זמנית של העסקת העובד כפיטורים ;

¹ ס"ח התשי"י, עמ' 162.

(2) לא יגרום מעסיק בפועל כהגדרתו בחוק קבלני כוח אדם לכך שקבלן כוח אדם יפטר את העובד בניגוד להוראות סעיף זה; פוטר עובד בניגוד להוראות סעיף זה חזקה היא שהמעסיק בפועל הוא שגרם לפיטורים, אלא אם כן הוכיח אחרת;

(3) בקשה להיתר לפי סעיף קטן (א) תוגש הן בידי המעסיק בפועל והן בידי קבלן כוח האדם.

(ג) לעניין פיטורים לפי פרק זה בלא היתר מוועדת תעסוקה, יחולו הוראות פרק חמישי לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949, בשינויים המחויבים.

(ד) בפרק זה, "פיטורים" – לרבות אי חידוש חוזה עבודה לתקופה קצובה, שהוא אחד מאלה:

(1) חוזה עבודה לתקופה קצובה של שנים עשר חודשים או יותר;

(2) חוזה עבודה לתקופה קצובה הפחותה משנים עשר חודשים, שהאריך או שחידש העסקה קודמת של העובד שהייתה סמוך לפני תחילת תוקפו של החוזה."

2. תיקון חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה
בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970,² בסעיף 7(א), במקום "32 א ו-33 א" יבוא "32 א, 33 א ו-33 ב".

3. תיקון חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה
בחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011,³ בתוספת השנייה, בחלק ג', בסימן א', אחרי פרט (14) יבוא:

"(14א) איסור פיטורי עובד שהוא בן משפחה של חייל שנספה במערכה במהלך השנה הראשונה לנפילתו בלא היתר לפי סעיף 33 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950;"

² ס"ח התש"ל, עמ' 126.
³ ס"ח התשע"ב, עמ' 62.

ד ב ר י ה ס ב ר

כיום לא ניתנת בחקיקה לבן משפחה של חייל שנספה במערכה הגנה מפני פיטורים ממקום עבודתו למעט הגנות מסוימות בעת הגעה לגיל פרישה ולאחר השמה במקום עבודה לפי תקנות העסקת בני משפחות חיילים שנספו במערכה, התשי"א–1951. בפועל קיימים מקרים שבהם משפחות שכולות נאלצות להתמודד עם גזירת פיטורים ממקום העבודה, נוסף על האבל בשל אבדן החייל. כדי לתת לבני המשפחה אפשרות להתמודד עם האבדן והאבל לפחות בשנת השכול הראשונה, מוצע כי בן משפחה של חייל שנספה במערכה לא יפוטר ממקום עבודתו בתוך השנה הראשונה לנפילתו של החייל, אלא אם ניתן לכך היתר מוועדת התעסוקה הפועלת לפי חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התשי"ט–1949, ומוצע להחיל לעניין זה ולעניין איסורי פיטורים נוספים של בני משפחה של נספה, סמכויות בדומה לאלה הנתונות לה לפי החוק האמור, וכן לקבוע כי ניתן יהיה להטיל בשל פיטורים ללא היתר עיצום כספי לפי החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב–2011. ההוראה תחול על בן משפחה שעבד אצל אותו מעסיק או באותו מקום עבודה לפחות שישה חודשים, והאיסור יחול גם לעניין גרימת הפיטורים בידי מעסיק בפועל ועל הפסקה זמנית של העבודה – כאשר העובד מועסק על ידי קבלן כוח אדם, וגם על אי חידוש חוזה עבודה לתקופה קצובה.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת השבע-עשרה על ידי חבר הכנסת סטס מיסז'ניקוב (פ/17/3550).

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת דבי ביטון (פ/25/4585). הצעת החוק זהה לפ/25/4585 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ז בתמוז התשפ"ד (22.07.2024)